

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

_____ 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ ТА СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА
МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Мальована Юлія Геннадіївна, к.політ.н., доцент, доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від “28” серпня 2024 р.
Завідувач кафедри _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ Є. Г. Цокур

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: juliiamalovana@gmail.com

Телефон: 066 3894588

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Telegram

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політичні конфлікти та система національної та міжнародної безпеки України» є формування у студентів загального уявлення про історію розвитку політичної складової системи національної безпеки України, різноманітні наукові школи та концепції, закономірності виникнення, розвитку та вирішення політичних конфліктів.

Курс є необхідною складовою вивчення комплексу вибіркового циклу дисциплін, що включені до програми підготовки магістрів із зазначеної спеціальності. Вивчення дисципліни є важливим з огляду на її значення для формування професійних навичок майбутніх фахівців у галузі наукових політологічних досліджень. Вивчення дисципліни є необхідним через її практичну спрямованість і можливість широкого застосування у безпосередній професійній діяльності випускників-магістрів у сфері політичного аналізу, прогнозування, медіації. Засвоєння дисципліни дає можливість сформуванню практичну готовність студентів до фахової діяльності. Опанування матеріалу курсу актуалізує аналітичні та прогностичні здібності магістрів, що необхідні при дослідженні політичних конфліктів у сучасному світі і проблем національної та міжнародної безпеки.

Завдання навчальної дисципліни: засвоєння специфіки предмету та об'єкту дисципліни «Політичні конфлікти та система національної та міжнародної безпеки України»; вивчення основних етапів становлення та розвитку концепцій національної та міжнародної безпеки; формування уявлення про загальні засади політичної конфліктології; виокремлення закономірностей виникнення, розвитку та вирішення політичних конфліктів.

Міждисциплінарні зв'язки пов'язують курс «Політичні конфлікти та система національної та міжнародної безпеки України» з іншими вибілковими дисциплінами і є підставою для підготовки кваліфікаційної роботи магістра. Засвоєння матеріалу цього курсу є надзвичайно важливим з огляду на специфіку підготовки спеціалістів у галузі політичних наук. Разом із цими дисциплінами «Політичні конфлікти та система національної та міжнародної безпеки України» для магістрантів варто розглядати як складову частину процесу формування світоглядної культури майбутніх фахівців та формування досвідчених, кваліфікованих магістрів політології, здатних працювати у різних галузях сучасної політичної науки та практики.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	
Семінарські заняття	10 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		

Самостійна робота	68 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: Кількість: особисті – четвер, з 13:00 до 14:00, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: 066 3894588	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5601	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ЗК 01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	Опрацювання джерел та літератури; опитування на семінарських заняттях
ЗК 02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	Відповіді на практичних заняттях Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Відповіді на практичних заняттях; завдання на порівняльний аналіз
СК 01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. СК 02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти. СК 08. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати політичні дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості.	Розробка допису або рілс до ІДЗ та його усний захист
ПР 03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології. ПР 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог	Дискусія; написання есе; практичне завдання
ПР 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів. ПР 09. Пропонувати власні способи вирішення політологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічно-філософські та системні аспекти основ політики забезпечення національної безпеки

Тема 1. Теоретико-методологічні основи вивчення проблематики міжнародних конфліктів та системи національної та міжнародної безпеки.

Безпека як функція суспільства, людини, держави з виявлення, попередження та усунення небезпек та загроз, здатних знищити їх чи позбавити фундаментальних матеріальних і духовних цінностей або ж унеможливити їхній стабільний розвиток. Національна безпека України як захищеність життєвоважливих інтересів людини, громадянина, суспільства та держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам.

Тема 2. Основні поняття та категорії національної безпеки.

Система забезпечення національної безпеки як широкий спектр державних і недержавних інститутів, що здійснюють свою діяльність в інтересах досягнення необхідного рівня управління забезпечення національної безпеки. Національна безпека, як організація процесу управління загрозами та небезпеками, за якого державними і недержавними інституціями гарантується прогресивний розвиток українських національних інтересів, джерел духовного і внутрішнього добробуту народу України.

Тема 3. Система національної безпеки та концептуальні підходи щодо її забезпечення.

Національна безпека як складна структурована система і багатоплановим явище. Структурні елементи національної безпеки: економічна безпека, екологічна безпека, інформаційна безпека, політична безпека, військова безпека, духовно-моральна безпека, пожежна безпека та техногенна безпека.

Змістовий модуль 2. Концептуальні засади дослідження проблем міжнародної безпеки

Тема 1. Основні політичні виклики сучасній системі міжнародної безпеки світу.

Сфера забезпечення національної безпеки як важлива ланка в системі взаємодії суспільства та держави. Громадський контроль за діяльністю органів державної влади у сфері безпеки та оборони як ключова складова державної політики національної безпеки. Ефективний контроль інститутів громадянського суспільства за процесом формування та реалізації державної політики безпеки, як важливий індикатор демократичного розвитку держави.

Тема 2. Класифікація міжнародних конфліктів та викликів міжнародній національній безпеці країн світу.

Війни першої хвилі у сільськогосподарських суспільствах. Війни другої хвилі у промислових суспільствах (високий технологічний рівень, участь в бойових операціях масових регулярних армій, значні ресурси та масштаби використані у воєнному конфлікті). Війни третьої хвилі у постіндустріальних (інформаційних) або перехідних суспільствах. Незбройні конфлікти, як конфронтативні дії ворогуючих сторін, не пов'язані з застосуванням воєнної сили. Дипломатичні конфлікти (ворожі демарші, обмін нотами протесту, оголошення персонами нон-грата окремих дипломатичних працівників, розірвання дипломатичних стосунків між конфліктуючими сторонами). Економічні конфлікти («торгові війни», конфронтативно спрямована митна політика, щодо імпорту товарів, капіталів, послуг та інформації з країн-сторін конфлікту). Інформаційно-пропагандистські конфлікти. Культурні конфлікти.

Тема 3. Система міжнародних інституцій та організацій щодо творення та реалізації норм та забезпечення міжнародної безпеки та безпеки країн світу.

Американська військова присутність та ядерна складова НАТО як гарант безпеки країн-членів Альянсу. Принципи колективної та територіальної оборони. Військово-політичний протекторат США як фактор зростання рівня економічного розвитку, якості життя та громадських прав і свобод в країнах Євросоюзу. Відсутність спільної політики у сфері зовнішньої політики та оборони країни Західної Європи.

Тема 4. Технології упередження, запобігання та розв'язання міжнародних конфліктів.

Спільна зовнішня та безпекова політика (CFSP). Міжнародно-правові зобов'язання держав щодо спільної розробки та здійснення європейської зовнішньої політики та політики у сфері безпеки та оборони. Створення та досягнення дієздатності Сил швидкого реагування ЄС та механізму цивільного врегулювання криз. Спільна європейська політика безпеки та оборони (ESDP). Комітет з питань політики та безпеки, Військовий комітет, Військовий штаб, Європейський супутниковий центр, Центр

збору та збереження інформації. Поняття збройного конфлікту. Збройні конфлікти міжнародного характеру. Особливості сучасних збройних конфліктів. Сторони у міжнародному збройному конфлікті. Поняття «гуманітарної інтервенції». Нейтралітет у війні. Наслідки збройних конфліктів. Способи закінчення бойових дій.

Змістовий модуль 3. Національна безпека України

Тема 1. Державна політика забезпечення національної безпеки.

Інститути державної політики забезпечення національної безпеки. Функції Президента України як глави держави, гаранта державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України і Голова Ради національної безпеки і оборони України Здійснення Президентом України загального керівництва у сферах національної безпеки та оборони України. Повноваження Верховної Ради України щодо забезпечення національної безпеки (визначення засад внутрішньої та зовнішньої політики, основ національної безпеки, формування законодавчої бази в цій сфері, схвалення рішень з питань введення надзвичайного і воєнного стану, мобілізації, визначення загальної структури, чисельності, функцій Збройних Сил України та інших військових формувань, створених відповідно до законів України). Повноваження Ради національної безпеки і оборони України (координація та контроль діяльності органів виконавчої влади у сферах національної безпеки і оборони; внесення з урахуванням змін у геополітичній обстановці Президенту України пропозицій щодо уточнення Стратегії національної безпеки України та Воєнної доктрини). Повноваження Кабінету Міністрів України (забезпечення державного суверенітету і економічної самостійності України, вжиття заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, обороноздатності, національної безпеки України, громадського порядку і боротьби із злочинністю). Повноваження Національного банку України (визначення та проведення грошово-кредитної політику в інтересах національної безпеки України). Повноваження Міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Служби безпеки України та Служби зовнішньої розвідки України (забезпечення виконання передбачених Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України завдань, здійснення реалізації концепцій, програм у сфері національної безпеки, підтримання у стані готовності до застосування сили та засоби забезпечення національної безпеки). Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (забезпечення вирішення питань у сфері національної безпеки, віднесених законодавством до їхньої компетенції). Повноваження Збройних Сил України та Державної прикордонної служби України (забезпечення оборони України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності кордонів; протидія зовнішнім загрозам воєнного характеру). Повноваження правоохоронних органів (здійснення боротьби із злочинністю і протидії тероризму, забезпечення захисту і врятування населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характерів). Повноваження судів загальної юрисдикції (здійснення судочинства у справах про злочини, що завдають шкоди національній безпеці України). Повноваження прокуратури України (здійснення повноважень у сфері національної безпеки України відповідно до Конституції України та Закону України "Про прокуратуру України").

Тема 2. Основи стратегічного планування забезпечення національної безпеки.

Стратегії національної безпеки. Завдання діяльності сектору безпеки: захист інтересів держави від зовнішніх та внутрішніх загроз. Структура та історію становлення сектору безпеки країн світу і України. Загальні принципи та цілі функціонування сектору безпеки: прозорість, підзвітність та демократичний громадський контроль за сектором безпеки. Особливості вибору ключових параметрів моделі забезпечення національної стійкості. Системний підхід за Дж. ван Гігом. Методологічні засади створення механізмів адаптивного управління національною стійкістю. Визначення пріоритетів забезпечення національної стійкості. Проблема пріоритетизації заходів та можливих конфліктів інтересів у сфері забезпечення національної стійкості за Дж. Андерісом, П. Мартін-Бріном та Д. Чендлером. Основи стратегічного планування забезпечення національної безпеки, їх компетенції та керівні документи, які вони затверджують (схвалюють).

Змістовий модуль 4. Національна та міжнародна безпека у постіндустріальну епоху

Тема 1. Місце та роль України у системі міжнародної безпеки сьогодення.

Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія у політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Вплив міжнародної обстановки на Україну. Досвід правового регулювання у сфері національної безпеки країн-членів Європейського Союзу та інших іноземних

держав. Правові основи становлення і розвитку систем колективної та міжнародної безпеки. Правовий статус міжнародних організацій в галузі безпеки за участі України; їх завдання, компетенція, форми та методи діяльності. Адаптація національного законодавства у сфері національної безпеки до правових стандартів країн-членів Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору.

Тема 2. Перспективи творення дієвої міжнародної та національної системи безпеки та запобігання політичних конфліктів.

Умови й фактори формування сучасної системи безпеки у світі. Міжнародні системи військової безпеки. Роль НАТО у формуванні та підтриманні європейської і світової безпеки. Американо-іракська війна та нові проблеми забезпечення міжнародної політичної стабільності й безпеки у світі. Проблема відвернення третьої світової війни та роль національних і регіональних форм безпеки в цьому процесі. Сучасні процеси політичної глобалізації та економічної інтеграції з позицій міжнародної безпеки. Проблеми необхідності формування нової системи безпеки у третьому тисячолітті. Геополітичні зміни сучасної системи міжнародної безпеки. Характер системи міжнародних відносин. Теоретичні засади створення міжнародних структур безпеки. Аналіз впливу міжнародних організацій та режимів на стан і перспективи розвитку простору безпеки.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Теоретико-методологічні основи вивчення проблематики міжнародних конфліктів та системи національної та міжнародної безпеки	2	...	<i>щотижня</i>
	Тема 2. Система національної безпеки та концептуальні підходи щодо її забезпечення	2		<i>щотижня</i>
2	Тема 3. Основні політичні виклики сучасній системі міжнародної безпеки	2		<i>щотижня</i>
	Тема 4. Система міжнародних інституцій та організацій щодо творення та реалізації норм та забезпечення міжнародної безпеки та безпеки країн світу	2		<i>щотижня</i>
3	Тема 5. Основи стратегічного планування забезпечення національної безпеки. Стратегії національної безпеки	2		<i>щотижня</i>
4	Тема 6. Перспективи творення дієвої міжнародної та національної системи безпеки та запобігання політичних конфліктів	2		<i>щотижня</i>
Разом		12	...	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Основи та сутність системи національної та міжнародної безпеки. План 1. Людина в контексті системи національної та міжнародної безпеки. 2. Сучасні уявлення та особливості творення та забезпечення системи міжнародної та національної безпеки сьогодення. 3. Природа, сутність терміну та феномену «безпека». Підходи та принципи творення та реалізації системи національної та міжнародної безпеки.	2	...	<i>щотижня</i>

	4. Механізми забезпечення системи міжнародної та національної безпеки.			
2	Тема 2. Основні політичні виклики сучасній системі міжнародної безпеки світу. План 1. Система забезпечення національної безпеки. 2. Види, ієрархія та класифікація небезпек національним інтересам. 3. Структура та завдання системи забезпечення національної безпеки. 4. Потенціал держави щодо забезпечення національної безпеки та сумарна міць держави. 5. Комплексна оцінка загроз національній безпеці та її використання у діяльності органів державного управління. 1.	2		<i>щотижня</i>
	Тема 3. Класифікація викликів міжнародній та національній безпеці країн світу. План 1. Головні виклики міжнародній безпеці в сучасному світі. 2. Класифікація внутрішніх та зовнішніх загроз державності. 3. Посягання на суверенітет. 4. Проблематика розповсюдження ядерної зброї.	2		<i>щотижня</i>
3	Тема 4. Технології упередження, запобігання та розв'язання міжнародних конфліктів.\ План 1. Технологічна складова упередження, запобігання та розв'язання міжнародних конфліктів. 2. Класифікація технологій упередження, запобігання та розв'язання міжнародних конфліктів та підтримки безпеки. 3. Специфіка розробки та реалізації технологій упередження, запобігання та розв'язання міжнародних конфліктів та підтримки безпеки. 4. Перспективи оптимізації та модернізації технологій упередження, запобігання та розв'язання міжнародних конфліктів та підтримки безпеки на міжнародному та національному рівнях.	2		<i>щотижня</i>
4	Тема 5. Державна політика забезпечення національної безпеки. План 1. Сутність, функції, завдання та критерії ефективності державного управління національною безпекою. 2. Концепції, доктрини, стратегії з питань забезпечення національної безпеки. 3. Цілі, критерії, суб'єкти та схема стратегічного управління у сфері національної безпеки. 4. Критерії ефективності державного управління національною безпекою. 5. Чинники, які зумовлюють актуальність підвищення ефективності управління у сфері національної безпеки України	2		<i>щотижня</i>
Разом		10	...	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
6. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Наведіть 10 прикладів національних інтересів України та визначте шляхи їх захисту.	12	...
1	Зробіть порівняльний аналіз понять «небезпека», «загроза», «виклик» та «ризик» у національній безпеці. Феномен небезпеки у сучасному світі	12	
2	Міжнародне співробітництво недержавної системи безпеки у сфері забезпечення національної безпеки України.	12	
3	Окресліть роль інститутів громадянського суспільства при розробці та впровадженні державної політики національної безпеки.	10	
4	Порівняйте офіційні веб-сайти обласних державних адміністрацій (2-3 веб-сайти на вибір). Надайте рекомендації щодо їх вдосконалення.	10	
4	Проаналізуйте форми і засоби ведення інформаційної боротьби й інформаційних війн та оцініть їх ефективність.	12	
Разом		68	...

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Теоретичне завдання Відповідь на практичному занятті Виконання тесту	Питання для підготовки Тема 1 1. Безпека як функція суспільства. 2. Національна безпека України як захищеність життєво важливих інтересів людини, громадянина, суспільства та держави 3. Національна безпека як фактор сталого розвитку суспільства. Тема 2. 1. Система забезпечення національної безпеки як система державних і недержавних інститутів, що діють задля досягнення необхідного рівня управління забезпечення національної безпеки. 2. Національна безпека, як організація процесу управління загрозами та небезпеками. Тема 3. 1. Національна безпека як складна структурована система і багатоплановим явище. 2. Структурні елементи національної безпеки: економічна безпека,	7-5 балів - повна змістова відповідь на всі питання, оперування багатьма літературними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 4-3 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 2-1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабка знання літературних джерел.	10

		<p>екологічна безпека, інформаційна безпека, політична безпека, військова безпека, духовно-моральна безпека, пожежна безпека та техногенна безпека.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5601</p>	Тест: мах 3 бали	
	Практичне завдання - написання есе	<p>Потенційні та реальні загрози національним інтересам України</p> <p>Есе складається з таких структурних елементів: - вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе; - блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора; - висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні. Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціальних та духовних цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної наукової літератури.</p>	<p>5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p> <p>4-3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;</p> <p>2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності</p>	5
2	Теоретичне завдання Відповідь на практичному занятті Виконання тесту	<p>Питання для підготовки Тема 1 1. Сфера забезпечення національної безпеки як важлива ланка в системі взаємодії суспільства та держави. 2. Громадський контроль за діяльністю органів державної влади у сфері безпеки та оборони.</p>	<p>3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатнім рівнем узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні</p>	10

		<p>Тема 2. 1.Війни першої хвилі у сільськогосподарських суспільств. 2.Війни другої хвилі у промислових суспільствах 3.Війни третьої хвилі у постіндустріальних (інформаційних) або перехідних суспільствах. 4.Незбройні конфлікти : дипломатичні конфлікти; економічні конфлікти; інформаційно-пропагандистські конфлікти; культурні конфлікти.</p> <p>Тема 3. 1.Американська військова присутність та ядерна складова НАТО як гарант безпеки країн-членів Альянсу. 2.Принципи колективної та територіальної оборони. 3.Військово-політичний протекторат США як фактор зростання рівня економічного розвитку, якості життя та громадських прав і свобод в країнах Євросоюзу.</p> <p>Тема 4. 1.Спільна зовнішня та безпекова політика (CFSP). 2.Міжнародно-правові зобов'язання держав щодо спільної розробки та здійснення європейської зовнішньої політики та політики у сфері безпеки та оборони. 3.Створення та досягнення дієздатності Сил швидкого реагування ЄС та механізму цивільного врегулювання криз. 4.Спільна європейська політика безпеки та оборони (ESDP).</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=560</p>	<p>поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна.</p> <p>Тест: мах 1 бал</p>	
Практичне завдання		Критерії ефективності державного управління національною безпекою. Чинники, які зумовлюють актуальність підвищення ефективності управління у сфері національної безпеки України.	<p>5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p> <p>4-3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні</p>	5

			положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності; 2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності	
3	Теоретичне завдання Відповідь на практичному занятті Виконання тесту	Питання для підготовки Тема 1 1.Інститути державної політики забезпечення національної безпеки. 2.Повноваження Президента України у забезпеченні національної безпеки 3.Повноваження Верховної Ради України у забезпеченні національної безпеки 4.Функції «силового блоку» у забезпеченні національної безпеки Тема 2. 1.Завдання діяльності сектору безпеки. 2.Структура та історію становлення сектору безпеки країн світу і України. 3.Загальні принципи та цілі функціонування сектору безпеки. 4.Стратегічне планування національної безпеки Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5601	7-5 балів - повна змістовна відповідь на всі питання, оперування багатьма літературними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 4-3 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 2-1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабке знання літературних джерел. Тест: мах 3 бали	10
	Практичне завдання	Стратегія управління національною безпекою: досвід зарубіжних країн	5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.	5

			<p>4-3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;</p> <p>2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності</p>	
4	<p>Теоретичне завдання Відповідь на практичному занятті Виконання тесту</p>	<p>Питання для підготовки: Тема 1. 1. Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія у політиці. 2. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. 3. Вплив міжнародної обстановки на Україну. Тема 2. 1. Умови й фактори формування сучасної системи безпеки у світі. 2. Міжнародні системи військової безпеки. 3. Проблема відвернення третьої світової війни.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5601</p>	<p>7-5 балів - повна змістовна відповідь на всі питання, оперування багатьма літературними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;</p> <p>4-3 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;</p> <p>2-1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабке знання літературних джерел.</p> <p>Тест: мах 3 бали</p>	10
	Есе	Які є потенційні проблемні території, на яких можливе розв'язання політичного конфлікту?	<p>5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p> <p>4-3 бали - обрана тема є</p>	5

			актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності; 2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності	
Усього за змістові модулі	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: 1. Національна безпека як мета та характеристика соціальних систем. Підходи щодо визначення поняття «національна безпека». 2. Національні інтереси та їх класифікація. 3. Взаємозв'язок понять «націоналізм», «нація» та «національна безпека». 4. Види та складові національної безпеки. 5. Порівняльний аналіз понять «небезпека», «загроза», «виклик» та «ризик» у національній безпеці. Феномен небезпеки. 6. Поняття, зміст і призначення системи забезпечення національної безпеки. 7. Інтереси суспільства, функції держави, права, свободи та обов'язки людини і громадянина у	Кількість питань на які надано повну змістовну відповідь (1 питання – 10 балів) – усього 2 питання Критерії оцінювання відповіді на кожне залікове питання: 9-10 балів – повна змістовна відповідь на всі запитання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 7-8 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 4-6 балів – поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел;	10

	<p>сфері національної безпеки.</p> <p>8. Правові основи, принципи та суб'єкти політики національної безпеки.</p> <p>9. Роль інститутів громадянського суспільства при розробці та впровадженні державної політики національної безпеки.</p> <p>10. Демократичний цивільний контроль за сектором безпеки.</p> <p>11. Функції, принципи, предмет та цивільний контроль за сектором безпеки.</p> <p>12. Інформаційно-аналітичне забезпечення політики національної безпеки.</p> <p>13. Основи державної політики щодо подолання корупції.</p> <p>14. Сутність корупції та чинники, що впливають на ефективність боротьби з нею в Україні.</p> <p>15. Правові засади та механізми боротьби з корупцією в Україні.</p> <p>16. Зміст понять «концепція», «стратегія», «доктрина»: концепція національної безпеки; доктрина національної безпеки.</p> <p>17. Стратегічне управління у сфері національної безпеки.</p> <p>18. Цілі, критерії, суб'єкти та схема стратегічного управління у сфері національної безпеки.</p> <p>19. Критерії ефективності державного управління національною безпекою.</p> <p>20. Чинники, які зумовлюють актуальність підвищення ефективності управління у сфері національної безпеки України.</p> <p>21. Служба безпеки України.</p> <p>22. Збройні сили України.</p> <p>23. Міністерство внутрішніх справ України.</p> <p>24. Державна прикордонна служба України, військові підрозділи.</p> <p>25. Міністерство доходів і зборів.</p> <p>26. Управління державної охорони України.</p> <p>27. Оборонно-промисловий комплекс України.</p> <p>28. Воєнна небезпека і воєнні загрози: джерела та характерні ознаки.</p> <p>29. Чинники військових загроз для України.</p> <p>30. Існуючі та прогнозовані загрози воєнній безпеці України.</p> <p>31. Система забезпечення воєнної безпеки і умови її формування.</p> <p>32. Складові системи воєнної безпеки і їх повноваження.</p> <p>33. Перспективи розвитку і шляхи</p>	<p>1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять</p>	
--	--	--	--

	<p>вдосконалення системи воєнної безпеки України.</p> <p>34. Концептуальні засади інформаційної безпеки як об'єкта наукового пізнання.</p> <p>35. Категорійно-понятійна система інформаційної безпеки: інформація, інформаційні відносини, інформаційний суверенітет, інформаційний простір (національний): інформаційна інфраструктура, інформаційна система, інформаційні технології, інформаційна війна, інформаційна зброя, інформаційна загроза.</p> <p>36. Структура системи забезпечення інформаційної безпеки та компетенція її складових.</p> <p>37. Правове забезпечення системи інформаційної безпеки держави.</p> <p>38. Методи забезпечення інформаційної безпеки. Внутрішні та зовнішні загрози інформаційній безпеці України.</p> <p>39. Концепція національної безпеки України, концепція інформаційної безпеки України, доктрина інформаційної безпеки України.</p> <p>40. Кібербезпека, кіберзагрози та кібертероризм.</p> <p>41. Кібербезпека в умовах розгортання четвертої промислової революції: виклики та можливості для України. Можливості підвищення ступеня інформаційної безпеки.</p> <p>42. Міжнародний досвід правового забезпечення інформаційної безпеки держави.</p> <p>43. Основні функції, завдання та структура недержавної системи забезпечення національної безпеки України.</p> <p>44. Методи забезпечення та напрями недержавного управління національною безпекою України у сфері економіки, внутрішньої, зовнішньої політики, інформаційній, соціальній та гуманітарних сферах.</p> <p>45. Місце та роль політичних партій й громадських об'єднань у системі національної безпеки.</p> <p>46. Елементи та рівні економічної безпеки.</p> <p>47. Критерії забезпечення економічної безпеки.</p> <p>48. Міжнародне співробітництво недержавної системи безпеки у сфері забезпечення національної безпеки України.</p> <p>49. Міжнародна безпека в сучасних умовах: нові підходи, загрози та</p>	
--	--	--

	<p>виклики.</p> <p>50. Ключові актори та механізми забезпечення міжнародної безпеки.</p> <p>51. Еволюція співробітництва Україна - НАТО.</p> <p>52. Співробітництво України та ЄС в сфері безпеки: досягнення та перспективи.</p> <p>53. Місце України в системі міжнародної та регіональної безпеки.</p> <p>54. Пріоритети та завдання участі України в ООН та ОБСЄ.</p>		
	Залікові тести - 5 питань, розміщені у Moodle.	2 бали за кожен правильну відповідь.	10
Практичне завдання	<p>Аналітичне письмове завдання на вибір:</p> <ol style="list-style-type: none"> Багатополарний світ як ідея та реальність. Геополітична складова забезпечення національної безпеки. Двополарний світ: виключення чи правило? Діалектична єдність складових національної безпеки. Конфлікти і війни у XXI ст.: геокономічний аспект аналізу. Національна безпека, як системна характеристика розвитку соціуму. Національні інтереси крізь призму геополітики. Світова геополітика: від імперій до національних держав. Цивілізаційна парадигма геополітики. Геополітичні колізії однополарного світу. <p>Результати роботи потрібно представити у презентації/рілз і зробити усну доповідь.</p>	<p>Аналітичне завдання – 10 балів</p> <p>Критерії оцінювання залікового есе:</p> <p>10-7 балів – зміст письмового завдання відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності, візуально оформлено у рілз/допис;</p> <p>6-4 бали - зміст роботи відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;</p> <p>3-1 бали - зміст не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти</p>	20

			<p>різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності</p>	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Глобальна та національна безпека: підручник. За заг. ред. Г.П. Ситника, Ю.В. Ковбасюка. Київ: НАДУ, 2016. 257 с.
2. Лісовська Ю., Лісовський П. Національна безпека України. Навч. посібник. Київ : Університет «Україна», 2020. 208 с.
3. Політична конфліктологія : навчально-методичний посібник / упоряд. Ю. Завгородня ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Юридична література, 2023. 64 с.
4. Богуцький П. П. Концептуальні засади права національної безпеки України. Київ-Одеса : Фенікс, 2020. 376 с.
5. Доронін І. М. Національна безпека України в інформаційну епоху. Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2019. 434 с.

Додаткова:

1. Антонов В. О. Національна безпека як конституційно-правова гарантія політичної системи України. Часопис Київського університету права. 2014. № 4. С. 75-79.
2. Грицюк Ю. І. Основи національної безпеки України : навч. посіб. Львів : Видво ЛДУ БЖД, 2013. 408 с.
3. Дністрянський М. С. Геополітика: навч. посіб. Львів : ЛНУ, 2011. 436 с.
4. Зінченко В.В. Глобалізація і глобалістика: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 428 с.
5. Єремєєва І.А. Проблеми миротворчості ООН в умовах трансформації міжнародних безпекових інститутів. Науковий журнал «Політикус». 2016. Випуск 1. С. 128-131.
6. Кобко Є.В. Моніторинг загроз національній безпеці держави; зарубіжний досвід та українські реалії. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2018. № 1 (106). С.123-134.
7. Кормич Л. І., Краснопольська Т. М. Національна безпека в глобалізаційних умовах : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Фенікс, 2020. 76 с.
8. Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України. Київ: НІСД, 2013. 64 с.
9. Радецький В.Г. та ін. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підруч. Київ : НУОУ, 2010. 592 с.
10. Резнікова О.О. Забезпечення стійкості держави і суспільства до терористичної загрози в Україні та світі. Стратегічні пріоритети. 2017. № 3. С. 23-24.
11. Резнікова О.О. Концептуальні підходи до вибору моделі забезпечення національної стійкості. Стратегічні пріоритети. 2019. № 1. С. 18-27.
12. Стучинська Н.П. Економічна безпека в структурі національної безпеки. Науково- інформаційний вісник Академії національної безпеки. 2015. № 1-2. С. 68-74.
13. Толстов С.В. Концепції міжнародної безпеки: методологічні підходи та понятійні принципи. Трансформація стратегічної стабільності та проблеми ядерної безпеки на початку ХХІ століття: збірник наукових праць. 2017. С. 41-67.

10. Інформаційні ресурси

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
2. Про оборону України : Закон України від 6 грудня 1991 р. № 1932-XII. Верховна Рада України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>.
3. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697-VIII. Верховна Рада України. URL : Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>.
4. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2163-VIII. Верховна Рада України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>.
5. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР. Верховна Рада України URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98- %D0%B2%D1%80](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80).
6. Копанчук В.О. Онтологічно-гносеологічний механізм забезпечення національної безпеки України: філософський аспект. Вісник Національного університету цивільного захисту України. 2017. Випуск 6. URL: [https://nuczu.edu.ua/.../Visnik_NUCZU_1%20\(6\)_2017_Kopanchuk.pdf](https://nuczu.edu.ua/.../Visnik_NUCZU_1%20(6)_2017_Kopanchuk.pdf)

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.).

https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_r_ezul_tat_v_navchannya.pdf

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу juliiamalovana@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Viber.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методикку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

y_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>